

Акатист светом Василију Острошком Чудотворцу
29. април (12. мај)

Кондак 1.

Теби, изабраном чудотворцу Србском, похвални песмопој из дубине срца уносимо, а ти, пошто си изобилну милост стекао пред Господом, помоли се за спасење наше у вечности и исцељење душа и тела у времену, како би могли да ти благодарно кличемо: Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Икос 1.

Творац сила бестелесних, Бог и Господ, од вечности у уму своме имаше и тебе, свети Василије Острошки, као верног и смерног слугу свога, преко кога ће чувати народ Србски и Веру Православну у земљама Србским, и кроз кога ће пројављивати силу своју и по земаљској кончини твојој, кроз свете мошти твоје, исцељујући и душе и тела благоверног народа, који ти од прослављења твога клицаше овако:

Радуј се, јер ти је Бог подарио славу највећег чудотворца Србског!

Радуј се, сунце Небеско, који нам таму греха одгониш!

Радуј се, украсу Цркве Христове из рода Србскога!

Радуј се, пламени проповедниче Васкрслог Господа Христа!

Радуј се, смерни слуго Господара Неба и Земље!

Радуј се, брзи помоћниче свима који са љубављу и страхом Божијим име твоје призивају!

Радуј се, велики исцелитељу душа и тела наших!

Радуј се, јер си тело нетрулежно оставио нама за утеху, а душом се веселиш у Царству духова!

Радуј се, неразрушива стено Православља!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 2.

Од благочестивог корена благочестив плод ти бејаше, свети Василије, јер и родитељи твоји беху пуни страха Божијег и смерности ангелске, и увек радосно појаше: Алилуја!

Икос 2.

У дому своме ти, свети Василије, задоби прве благодатне дарове кроз васпитање, посебно од мајке своје Ане, које ти, све више умножаваше, кроз молитву и одлазак на Богослужења. Пре уласка у храм увек метаније

чињаше и као ангео у њему смерно стајаше узносећи у срцу славу Богу. Прими стога и ове похвале наше у славу твоју:

Радуј се, јер од детињства имаше милостиво срце!

Радуј се, јер си као дете последње залогаје хлеба делио са сиромашним друговима својим!

Радуј се, јер живот твој од младости беше чист и непорочан, као најчистији извор планински!

Радуј се, јер си читајући житија светих и ти пожелео да живиш светим животом!

Радуј се, јер и у младости беше смирен и озбиљан, размишљајући само о величанству Божијем!

Радуј се, јер си увек са трепетним страхом Божијим улазио у храм на молитву!

Радуј се, јер се у дому твоме више говорило о Богу него о земаљским стварима!

Радуј се, јер си као дете пасао стадо бесловесних оваца, а касније си дечијом незлобившћу до смрти пасао стадо оваца словесних!

Радуј се, јер си ум свој заменио умом Христовим!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 3.

Због Вере Православне тебе, свети Василије, мрзачу отпадници од вере и потурчењаци, па родитељи твоји, да би те сачували од тих искушења, а и ради жеље да се књизи научиш, послаше те у манастир Завала, а ти од радости запева: Алилуја!

Икос 3.

Ти се, свети Василије, у манастиру научи мудрости Светога Писма и Светих Отаца, што још више распали љубав твоју ка Богу и светом подвижничком животу и жељу за монашком ризом. Нека и ове речи наше буду израз љубави ка теби:

Радуј се, смерни подвижнице у побожности!

Радуј се, јер срце твоје и душа гораше чистотом Православља од саме младости твоје!

Радуј се, јер ти је Бог подарио бистар ум који беше сав окренут ка вечности!

Радуј се, јер си од ране младости узео крст свој и за Господом Христом пошао!

Радуј се, јер ти је Господ подарио талант Небеске премудрости!

Радуј се, јер си трудове поста и молитве од ране младости започео!

Радуј се, јер си душу своју благодаћу у детињу претворио!

Радуј се, јер си напасао земљу Хумску, којом некада владаше свети Сава!

Радуј се, јер слава твоја славу Божију казује!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 4.

Убрзо после тога, ти, свети Василије, пређе у манастир Тврдош, где беше и седиште Требињске епархије. И ту се оствари највећа жеља твоја, јер се обуче у монашку ризу спасења, у којој ти још више настави подвиге поста, бдења, молитава и телесних трудова, уз непрестано појање ангелске песме: Алилуја!

Икос 4.

У манастиру Тврдош ти се, свети Василије, удостоји ђаконског и свештеничког чина. Од тада ти служаше пред престолом и жртвеником Божијим са сваком побожношћу и чистотом. Само ангели Божији, и Творац њихов и твој, знају колику си љубав и страхопоштовање имао пред Светим Даровима које си уносио, па ти и ми, са љубављу уносимо ове похвале:

Радуј се, јер си на монашењу добио име једног од највећих јерарха Христових, светог Василија Великог!

Радуј се, јер си зле духове одгонио испуњењем заповести Христових!

Радуј се, јер нам успомена твоја сија јаче него сва светила небеска!

Радуј се, свеосвећени помазаниче Духа Светога!

Радуј се, пламени служитељу Свете Литургије!

Радуј се, јер си подвиге само Богу знане свакога данас вршио!

Радуј се, јер си за свет овај умро да би у Господу Христу вечно живео!

Радуј се, јер си све телесно у себи уздржањем победио!

Радуј се, јер си изабрао најлепши и најсветлији пут којим човек поћи може – да славиш Бога свим бићем својим!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 5.

У то време, стоглава римска аждаја опет обзину на народ Србски, желећи да га потчини папској јереси, али ти, свети Василије, очима вере и ревношћу ка истини учаше народ да не поклекне у тој борби за блажену вечност, већ да стално из правосланог срца поје: Алилуја!

Икос 5.

Због те борбе твоје за чистоту вере, свети Василије, и митрополит Србски Мардарије, који беше попустљив према унији са римом, поче да те прогони и клевета пред свима. Али, благоверни народ знађаше да ти истински сведочиш Господа Христа и науку Његову, па те због тога назваше ревнитељем Православља, и појаше ти овако:

Радуј се, непоколебљиви борче за једину истинску веру у Господа Христа, Веру Православну!

Радуј се, премудри пастиру и учитељу Христољубивога народа Србскога!

Радуј се, похвало монаха и утехо свештеника!

Радуј се, тихо пристаниште оних које је море живота таласима својим обзинуло да прогута!

Радуј се, необорива стено иза које се скривамо од свих непријатеља спасења нашега!

Радуј се, огледало Вере Православне, у којем се огледамо колико ми светлимо њоме!

Радуј се, јер си венцем неувелим овенчан на Небесима!

Радуј се, ризницо милости из које си многима несобично давао све што им је потребно!

Радуј се, јер си сви дивимо смирењу твоме којим си побеђивао све силе демонске које те нападаше!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 6.

Због неизмерне љубави преда роду Србскоме, ти, свети Василије, попут праоца свога светога Саве, крену кроз народ да га просвећујеш у Вери Православној, вршећи Богослужења и Свете Тајне, помажући невољнима и убогима, и са свима као добри пастир једнодушно појаше: Алилуја!

Икос 6.

Због те апостолске ревности твоје херцеговачки потурчењаци хтедоше да те убију, а ти, свети Василије, да би се уклонио од злобе њихове, а и да би још више помогао народу своме, крену у Русију, одакле са собом донесе богате црквене дарове, одежде и књиге, а и новца којим помагаше сиромашне и бедне, који те због тога славише овако:

Радуј се, апостоле Христов народа Србскога у Херцеговини!

Радуј се, звездо пресветла који си уручено ти стадо просветлио догматима Православља!

Радуј се, јер си од стада свога као мудри и храбри пастир одгонио све отровне јереси!

Радуј се, јер си кажњавао дрске хулитеље светиње Божије!

Радуј се, јер си благодаћу просветљен смело приступао жртвенику Господњем и уносио Часне Дарове!

Радуј се, јер зли духови беже од тебе као од огња пакленог!

Радуј се, јер се земаљских непријатеља ниси плашио, имајући дубоку веру у Спаситеља Христа!

Радуј се, утехо рода Србскога кроз векове!

Радуј се, јер си страх и трепет за непријатеље рода Србскога!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 7.

Демонска злоба потурчењака и латина опет се подиже на тебе, свети Василије, и ти због тога крену на Свету Гору, али пре тога се јави пећком патријарху Пајсију и исприча му о тешком положају Србскога народа краја твога, и како се из оних стена и планина у Херцеговини чује сетна песма народа: Алилуја!

Икос 7.

Када дође на Свету Гору, у врт Пресвете Владичице, ти, свети Василије, обиђе многе монашке обитељи, али се највише задржа у Хиландару, где пред Пресветом Тројеручицом и светим Савом и Симеоном сузе проливаше за спас народа свога. Нека и ове речи наше буду као сузни бисери којима ти похвалу уносимо:

Радуј се, јер си на Светој Гори душу вековним миомиром Православља напојио!

Радуј се, јер си на Светој Гори сузне молитве уносио Мајци Божијој!

Радуј се, јер си у Хиландару са светим Савом и Симеоном молитвено разговарао!

Радуј се, јер си многе душе уз уста духовног вука избавио и Господу на дар принео!

Радуј се, јер си Цркву бранио и од латинске јереси и од јаросног ислама!

Радуј се, јер нас просветљујеш Боговиђењем Богооткривене истине Божије!

Радуј се, јер си штитом Православља чувао стадо своје од свих пагубних јереси!

Радуј се, јер си речима Божанским као пером писао по срцима вернога народа твога!

Радуј се, јер си био непремостива брана мисионарима латинским!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 8.

По повратку са Свете Горе, ти се, свети Василије, поново сврати у Пећ, а патријарх, Духом Светим просвећен, познавајући врлине твоје, сазва отачаствене архијереје и на Свето Преображење хиротониса те за епископа и постави за митрополита Требињског. Примивши апостолску власт и част на младалачка плећа своја, ти са сузним очима упртим ка небу, појаше благодарно: Алилуја!

Икос 8.

Православни народ твој, свети Василије, прими те са радошћу и љубављу, а ти, без обзира на све непријатеље, путоваше непрестано по епархији и вршише мисију апостолску. Већ тада многе исцели молитвама својим, а имађаше и дар прозорљивости, па те народ сматраше живим светитељем. А ми, данас, знајући величину твоју, захвално ти појемо овако:

Радуј се, верно чедо првоначалника Србскога, светога Саве!

Радуј се, јер си стопе своје осветио ходећи стопама Мајке Божије на гори Атонској!

Радуј се, јер је свака стопа земље Србске којом си ходио освећена стопама твојим!

Радуј се, јер си народ Србски учио да благочестно слави Бога у Три Лица, Оца и Сина и Духа Светога!

Радуј се, јер си Божанску сладост точио медоточивим устима својим!

Радуј се, јер си се принео као непорочна жртва Господу Христу!

Радуј се, јер је најјаче оружје твоје била реч Божија!

Радуј се, јер си цео паклени свет дигао на себе због ревности твоје за Цркву Божију!

Радуј се, јер си у срцу своме носио све патње народа свога!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 9.

Када турци убише митрополита никшићког Пајсија, тебе, свети Василије, патријарх Гаврило, потоњи свештеноточеник, постави на место његово, да у тешким условима и тешким временима напасаш народ Христов и појеш са њим: Алилуја!

Икос 9.

Има ли те речи којом се може описати злоба турска у то време, који почеше прогонити народ Србски, народне прваке убијати, а на тебе, свети Василије, попут змије сиктати, те ти би принуђен да се повучеш у манастир Острог, који постаде и остаде дом твој до скончанија века. Нека ове речи наше полете ка острошким гредама и тамо ти забрује овако:

Радуј се, велики заступниче и ватрени молитвениче за спасење наше!

Радуј се, јер те је народ Србски називао ревнитељем Православља!

Радуј се, граде који на острошкој стени непоколебљиво стојиш и Господа Христа сведочиш!

Радуј се, јер са острошких греда просветљујеш сву земљу Србску као сунце небеско!

Радуј се, јер си речи Еванђеља из облагодаћеног разума свога верноме народу Србскоме у срца сејао!

Радуј се, јер је Нераздељна Тројица у теби дом свој пронашла!

Радуј се, јер си од Бога послан да род Србски просвећујеш и освећујеш на путу за Царство Небеско!

Радуј се, јер си без страха стао пред латиномислеће проповеднике, чувајући стадо своје неповређено!

Радуј се, јер си за живота земаљског од благоверног народа светитељем називан!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 10.

У острошким стенама, ти, свети Василије, даде се најстрожијем подвигу, хранећи се само воћем и поврћем, али и даље бринући о пастви својој, силазећи у народ, деливши са њим страдања која је подносио, али га увек укрепљујући молитвом и благодарним појањем: Алилуја!

Икос 10.

Као архипастир народа свога, ти, свети Василије, управљаше Црквом Божијом, одржавајући редовне везе са духовним стожером Србским у пећкој патријаршији. Примаше и народ који је бежао испред јатагана турског бивајући му уточиште и заштита и свима си био све, како да их Господу Христу приведеш и сачуваш за Живот Вечни. Зато и ми, гледајући очима вере љубав твоју према роду своме, благодарно ти појемо овако:

Радуј се, уточиште убогих и сиротих!

Радуј се, јер си под Острогом многи народ спасао од турака и глади!

Радуј се, јер си издржао искушења демонска и људска која се речима не могу исказати!

Радуј се, јер си тешке подвиге поста и молитве на себе налагао, попут највећих подвижника Цркве!

Радуј се, јер си подигао цркву Часном и Животворном Крсту у Острошкој стени!

Радуј се, јер си као епископ апостолску ревност показао!

Радуј се, јер те је народ волео као оца свога најрођенијега!

Радуј се, јер си бестрашћем као крилима по смрти узлетео у свет бестрасних!

Радуј се, јер те је Бог слушао и кроз тебе чуда чинио много пута док још док душом у телу беше!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 11.

После свих трудова твојих, свети Василије, којима броја нема, после свих суза које си пролио за народ Србски, после свих битака које си војевао за стадо своје, ти мирно и без болова предаде душу своју у руке ангела који је однесоше пред престо Свевишњега, појући радосно: Алилуја!

Икос 11.

Као што манастир Острог високо на стени стоји и сакрити се не може, тако Господ и тебе, свети Василије, високо уздиже у Цркви својој, прославивши те и кроз нетрулежне мошти твоје, и подари те роду Србскоме као чудотворног лекара душа и тела наших. Због тога се од тада кроз векове чују усклици благоверног народа који ти кличе овако:

Радуј се, јер си мирно и без бола прешао душом у царство духова!

Радуј се, јер келија твоја заблиста као сунце када се упокоји!

Радуј се, јер чудесно објави нетрулежне мошти своје!

Радуј се, јер винова лоза изниче из стене где си се упокојио!

Радуј се, јер и данас земљом Србском тајанствено ходиш и напасаш Богом огладнело стадо!

Радуј се, јер су безбројни неверници пред моштима твојим у Бога поверовали!

Радуј се, јер у острошкој обитељи већ вековима неодступно службу Богу приносиш!

Радуј се, јер нетрулежношћу тела свога велегласно проповедаш Онога који је у тело људско са Небеса сишао!

Радуј се, јер благоуханијем моштију својих злосмрадни мирис јереси од нас одгониш!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 12.

Нема Србина на шару земаљском који није чуо за тебе, свети Василије, и који те није призвао у часу када га је мука нека сколила. Теби се и ангели радују, јер си им постао друг и брат, и због тога сви ми дођи, а и они горњи, житељи Неба, појемо: Алилуја!

Икос 12.

Манастир Острог је место највећег Србског ходочашћа, где реке народа свакога дана целивају свете мошти твоје, свети Василије, где се реке суза изливају и сливају низ Острошке стене, а ти, гледајући све муке народне, свакодневно чуда чиниш и помажеш и лево и десно, сведочећи да си жив и дајући и нама наду да ћемо се удостојити Царства Небеског ако будемо ишли путем твојим. Нека те ови усклици наши сусретну у Небеским висинама где пребива душа твоја и похвално те узвеличају:

Радуј се, јер острошки манастир сија јаче него сунце небеско онима који очима вере гледају у њега!

Радуј се, јер си тело трулежно благодаћу нетрулежном у нетрулежну твар претворио!

Радуј се, јер нико испод крова манастира твога није изашао неутешен, само ако је зрно вере имао!

Радуј се, јер огањ благодати Божије греје све оне који прилазе светим моштима твојим!

Радуј се, јер по целом шару земаљском помажеш онима који са дубоком вером призивају име твоје!

Радуј се, јер раме уз раме са Небеским силама пред Богом Свемогућим предстојиш!

Радуј се, јер си се небројено пута јављао у сну или на јави онима који те призиваху у молитвама својим!

Радуј се, јер исцељујући тела наша душе нам просвећујеш светлошћу нетварном!

Радуј се, јер душа твоја у Небеском Јерусалиму пребива, а тело твоје на Земљи чудеса чини!

Радуј се, свети Василије Острошки, велики Христов чудотворче!

Кондак 13.

О, свети Василије, Острошки Чудотворче, прими ове молитве наше, које, иако су слабе, ипак су из велике љубави ка теби испеване, и обуци их у силу благодати, како би Господ и нас препознао као децу своју, грехе нам опростио и примио нас у Царство своје, где сви поју најлепшу песму Неба: Алилуја!

Овај кондак се чита три пута, па онда опет икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.

Молитва

О, свети Василије, Острошки Чудотворче и Небоношче, светило наше на Небесима и на Земљи, верни слуго Господа Христа и рода Србскога и Православнога, почуј молитвени вапај наш. Ево, време истиче, крај се приближава и све силе зла, знајући то, журе да нас прогутају и код себе у пакао преведу. Стадо твоје Србско мало остаде, а и то мало што нас има, са пута правде скренусмо и поведосмо се за безбожницима светским. Али, иако смо грешни и прегрешни, она искра Божија у нама још светли и не да да пропаднемо сасвим, већ нас призива да срца очистимо од прљавштине која се накупила у њима. Помоли се Господу, да нам подари истинско покајање, како би се исцелили и постали опет синови Божији, чувајући се до кончине од смртних сагрешења.

Ти си, свети Василије, у време твоје, као кокош сакупљао народ Србски под крила Православља, штитећи га од лукавих латина, па те молимо, да рашириш своја Небеска крила да и нас заштитиш од истога непријатеља. Лукави ђаво преко њих и даље напада на род Србски, не би ли га одвојио од Живота, од Бога Тројичнога. Уразуми нас да не прихватимо њихове лукаве понуде о љубави и заједништву, јер они, заробљеници сатане, то чине само да нас извуку из оградe Цркве, као грабљиви вуци. Нека Господ и њима подари покајања, али да будемо са њима осатањеним је страшније од непостојања. Стога нас избави, свече Божији, умудри нас да и ми, као и ти некада, чувамо Православље као зеницу ока, јер само у њему је лествица за Небо и ми би сви волели да и други дођу у подножје њено, па да се заједно пењемо ка Господу. И да једнога дана, молитвама твојим, и ми се удостојимо уласка у блажени живот Царства Небеског, где све војске Анђела и људи, непрестано славе величанствено Име Оца и Сина и Светога Духа, Тројице Јединобитне и Нераздељиве. Амин.

Свети Василије Острошки, 2020. г.
Мирко И. Нанић